

بازارها و نهادهای مالی

مجموعه مالی

مؤلفین

اسماعیل شاه طهماسبی

منیره ابویی مهریزی

آمادگی آزمون دکتری

www.ketab.ir

شاه‌طهماسبی، اسماعیل

بازارها و نهادهای مالی رشته مالی / اسماعیل شاه‌طهماسبی، منیره ابویی مهریزی

مکتب ماهان: ۱۳۹۳

۱۸۹ ص: جدول، نمودار (آمادگی آزمون دکتری مجموعه مالی)

ISBN/N: 978-600-6575-82-7

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

فارسی - چاپ اول

بازارها و نهادهای مالی

اسماعیل شاه‌طهماسبی - منیره ابویی مهریزی

ج - ۱۸

بندی کنگره:

رده‌بندی دیویی

کتابخانه

۱۳۹۲ ب ۱۶ ۲۱۴۳ ش / LB ۲۳۵۳

۳۷۸/۱۶۶۴

۳۳۸۳۳۶

انتشارات مکتب ماهان

- نام کتاب: ☐ بازارها و نهادهای مالی
- مدیران مسئول: ☐ هادی و مجید سیاری
- مولفان: ☐ اسماعیل شاه‌طهماسبی، منیره ابویی مهریزی
- مسئول تولید: ☐ سید یگنی
- مدیر اجرایی: ☐ سید مهیار پویش
- ویراستار ادبی: ☐ جمیله فرهادی
- ناشر: ☐ مکتب ماهان
- نوبت و تاریخ چاپ: ☐ اول / ۱۳۹۳
- تیراژ: ☐ ۱۰۰۰ نسخه
- قیمت: ☐ ۲۲۰/۰۰۰ ریال
- شابک: ☐ ISBN ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۷۵-۸۲-۷

انتشارات مکتب ماهان: تهران - خیابان سهروردی شمالی - خیابان میرزا زینالی شرقی (خیابان یهان) - پلاک ۵۱

تلفن: ۸۸۱۰۵۰۴۰

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی آزاد ماهان می‌باشد و هرگونه اقتباس و کپی‌برداری از این اثر بدون اخذ مجوز پیگرد قانونی دارد.

مقدمه ناشر

به نام خدا

ایمان داریم که هر تغییر و تحول بزرگی در مسیر زندگی بدون تحول معرفت و نگرش میسر نخواهد بود. پس بیایید با اندیشه توکل، تفکر، تلاش و عمل در توسعه دنیای فکریمان برای نیل به آرامش و آسایش توانمان اولین گام را برداریم؛ چون همگی یقین داریم دنیای توانایی می‌آورد.

شاد باشید و دلی را شاد کنید.

برادران سیاری

بهار ۹۳

مقدمه مؤلفین

کتاب حاضر در راستای آمادگی داوطلبان آزمون دکتری مالی در آزمون دانشگاه سراسری در مجالی اندک تدوین شده است. در کل هدف نویسندگان، تالیف مجموعه‌ای مناسب برای این دسته از داوطلبان با توجه به رویکرد جدید آزمون دکتری مالی بوده است. کتاب بازارها و نهادهای مالی در برگزیده سه بخش اصلی می‌باشد: در بخش اول (فصل‌های اول تا سوم)، مقدمه و مروری بر بازارهای مالی می‌باشد که تسلط داوطلبین بر مباحث موجود در این بخش بسیار مهم می‌باشد. در بخش دوم (فصل‌های چهارم تا هشتم) به بررسی بازارهای مالی پرداخته‌ایم. در بخش سوم (فصل‌های نهم تا دوازدهم) بر معرفی واسطه‌های مالی متمرکز شده‌ایم. در پایان هر فصل، سوالات مرتبط با هر فصل را آورده‌ایم و در انتها به سوالات آزمون دکتری مالی در سال گذشته پاسخ داده‌ایم. در این مجموعه، تلاش شده تمامی مباحثی که در آزمون مطرح شده است، تحت پوشش قرار بگیرد.

دی ماه ۱۳۹۲

اسماعیل شاه طهماسبی

منیره ابویی

بهار ۹۳

فهرست مطالب

فصل اول.....	۱۱	۲-۲-۳. ارزشیابی پرداخت‌های یک جا.....	۳۱
مقدمات.....	۱۱	۲-۲-۴. ارزشیابی پرداخت‌های اقساطی.....	۳۱
۱-۱. نظام یا سیستم مالی.....	۱۱	۲-۲-۵. ارزش آتی یک قسط.....	۳۳
۲-۱. دارایی‌های مالی.....	۱۱	۲-۲-۶. بازده مؤثر سالانه.....	۳۴
۳-۱. دارایی مالی در برابر دارایی مشهود.....	۱۲	۲-۲-۳. نظریه وجوه استقرایی.....	۳۵
۴-۱. بازارهای مالی.....	۱۲	۲-۳-۱. عرضه وجوه استقرایی.....	۳۵
۵-۱. انواع بازارهای مالی.....	۱۴	۲-۳-۲. تقاضای وجوه استقرایی.....	۳۵
۱-۵-۱. انواع بازارهای مالی از جهت نوعی دارائی مورد داد و ستد (یا ابزارهای مورد داد و ستد).....	۱۵	۲-۳-۳. نرخ بهره تعادلی.....	۳۷
۲-۵-۱. انواع بازارهای مالی از جهت نوع ارتباط با صادرکننده یا ناشر ابزارها.....	۱۵	۲-۳-۴. عوامل تأثیرگذار بر منحنی‌های عرضه و تقاضای وجوه استقرایی.....	۳۷
۳-۵-۱. انواع بازارهای مالی بر اساس زمان انجام و تحقق معامله.....	۱۵	۲-۴-۱. عوامل تعیین کننده نرخ های بهره اوراق بهادار.....	۴۰
۴-۵-۱. انواع بازارهای مالی بر حسب ماهیت بازار(بازارهای دست دوم).....	۱۵	۲-۴-۲. تورم.....	۴۰
۵-۵-۱. انواع بازارهای مالی به لحاظ مدت سرماندگی (بازارهای ثانویه).....	۱۶	۲-۴-۳. نرخ بهره واقعی.....	۴۰
۶-۵-۱. انواع بازارهای مالی بر حسب نحوه تعیین قیمت.....	۱۶	۳-۴-۲. ریسک نکول یا عدم توان پرداخت بدهی (ریسک اعتبار).....	۴۱
۶-۱. مقررات دولتی ناظر بر بازارهای مالی.....	۱۷	۳-۴-۳. ریسک نقدینگی.....	۴۲
۷-۱. اوراق بهادار قابل معامله در بازار مالی.....	۱۷	۵-۲. ویژگی‌های اوراق بهادار.....	۴۲
۸-۱. نقش بازارهای مالی.....	۱۹	۶-۲. ساختار زمانی نرخ بهره.....	۴۳
۹-۱. بازارهای مالی جهانی.....	۱۹	۱-۶-۲. نظریه انتظارات صرف (یا ناریب).....	۴۳
۱-۹-۱. یکپارچگی جهانی.....	۲۰	۲-۶-۲. نظریه رجحان (یا صرف) نقدینگی.....	۴۵
۲-۹-۱. طبقه‌بندی بازارهای مالی جهانی.....	۲۰	۳-۶-۲. نظریه تفکیک بازار.....	۴۵
۳-۹-۱. انگیزه استفاده از بازارهای خارجی.....	۲۱	۷-۱. پیش‌بینی نرخ بهره.....	۴۵
۱-۱-۱. عرضه و تقاضای وجوه در بازارهای مالی.....	۲۱	خلاصه فصل دوم.....	۴۷
۱-۱۰-۱. تقاضا برای وجوه.....	۲۱	سرواات بازارهای مالی فصل دوم.....	۴۸
۲-۱۰-۱. عرضه وجوه.....	۲۲	پاسخ تشریحی سوالات فصل دوم.....	۵۰
۱۱-۱. مؤسسات مالی.....	۲۲	فصل سوم.....	
۱۲-۱. وظایف مؤسسات مالی.....	۲۳	ارزشیابی اوراق بهادار.....	۵۱
خلاصه فصل اول.....	۲۴	۱-۳. معیارهای مختلف نرخ بهره.....	۵۱
سوالات چند گزینه ای فصل اول:.....	۲۵	۱-۱-۳. نرخ کوپن بهره.....	۵۱
پاسخ تشریحی سوالات فصل اول:.....	۲۷	۲-۱-۳. حداقل نرخ بازده موردانتظار.....	۵۱
فصل دوم.....		۳-۱-۳. نرخ بازده موردانتظار.....	۵۲
عوامل تعیین کننده نرخ بهره.....	۲۹	۴-۱-۳. نرخ بازده تحقق یافته.....	۵۳
۱-۲. نرخ بهره.....	۲۹	۲-۳. ارزشیابی اوراق قرضه.....	۵۴
۲-۲. ارزش زمانی پول.....	۲۹	۱-۲-۳. استفاده از فرمول ارزشیابی اوراق قرضه برای محاسبه بازده تا موعد سررسید.....	۵۶
۱-۲-۲. محاسبه بازده بهره ساده.....	۳۰	۳-۳. ارزشیابی سهام عادی.....	۵۷
۲-۲-۲. محاسبه بازده بهره مرکب.....	۳۰	۱-۳-۳. مدل نرخ رشد سود تقسیمی.....	۵۸
۳-۲-۲. ارزشیابی پرداخت‌های یک جا.....	۳۱	۲-۳-۳. مدل نرخ رشد ثابت.....	۵۹
۴-۳. تأثیر تغییرات نرخ بهره بر ارزش اوراق بهادار.....	۶۱	۳-۳-۳. مدل نرخ رشد چندگانه (متغیر).....	۶۰
		پاسخ تشریحی فصل چهارم.....	۸۹
		فصل ۵: بازار اوراق قرضه.....	۹۱

۹۱	۱-۵- تقسیم‌بندی اوراق قرضه	۳-۴-۱- عوامل تأثیرگذار بر قیمت اوراق بهادار و نوسان‌های قیمتی
۹۱	۱-۱-۵- اسناد اوراق قرضه خزانه	در هنگام تغییر نرخ بهره
۹۳	۲-۱-۵- اوراق قرضه شهرداری‌ها	۳-۵-۵- دیرش
۹۶	۳-۱-۵- اوراق قرضه‌ی شرکت‌ها	۳-۵-۱- فرمول کلی دیرش
۱۰۰	۲-۵- تعیین درجه‌ی اعتبار اوراق قرضه	۳-۵-۲- دیرش اوراق قرضه‌ی بدون بهره
۱۰۰	۳-۵- اوراق قرضه بین‌المللی	۳-۵-۳- ویژگی‌های دیرش
۱۰۰	۱-۳-۵- اوراق قرضه اروپایی	۳-۵-۴- مفهوم اقتصادی دیرش
۱۰۱	۲-۳-۵- اوراق قرضه خارجی	۳-۵-۵- تغییرات بزرگ نرخ بهره و دیرش
۱۰۱	۳-۳-۵- اوراق قرضه‌ی طرح کاهش بدهی	خلاصه فصل سوم
۱۰۲	خلاصه فصل پنجم	سوالات چهارگزینه‌ای فصل سوم
۱۰۳	سوالات چند گزینه فصل پنجم	پاسخ تشریحی فصل سوم
۱۰۵	پاسخ تشریحی فصل پنجم	بخش دوم: بازار اوراق بهادار
۱۰۷	فصل ۶: بازار وام‌های رهنی	فصل چهارم: بازار پول
۱۰۷	۱-۶- وام‌های رهنی	۴-۱- بازده داخلی بهادار بازار پول
۱۰۸	۲-۶- ویژگی‌های وام‌های رهنی	۴-۲- بازده ناشی از تخفیف است
۱۰۸	۱-۲-۶- وثیقه	۴-۳- بازده مؤثر سالانه
۱۰۸	۲-۲-۶- پیش پرداخت	۴-۴- بازده به صورت میانگین
۱۰۹	۳-۶- وام رهنی بیمه شده در مقابل وام رهنی معمولی	۴-۵- اوراق بهادار بازار پول
۱۱۰	۴-۶- وام رهنی با نرخ ثابت در مقابل وام رهنی با نرخ قابل تعدیل	۴-۵-۱- اوراق خزانه
۱۱۰	۵-۶- مستهلک کردن وام رهنی	۴-۵-۲- قرارداد یا توافق بازخرید
۱۱۱	۶-۶- سایر انواع وام‌های رهنی	۴-۵-۳- بازده قراردادهای بازخرید
۱۱۲	۱-۶-۶- وام رهنی با نرخ کاهنده اتوماتیک	۴-۵-۴- اوراق تجاری
۱۱۲	۲-۶-۶- وام رهنی با پرداخت پلکانی	۴-۵-۵- گواهی سپرده‌ی قابل معامله
۱۱۲	۳-۶-۶- وام رهنی با پرداخت افزایشی	۴-۵-۶- گواهی پذیره‌های بانکی (اسناد تأیید شده)
۱۱۲	۴-۶-۶- وام رهنی با اولویت ثانویه	بانک‌ها)
۱۱۳	۵-۶-۶- وام رهنی با مشارکت در افزایش قیمت	۴-۵-۷- دلار اروپایی
۱۱۳	۶-۶-۶- وام رهنی با مشارکت در پرداخت	۴-۶- مقایسه اوراق بهادار بازار پول
۱۱۳	۷-۶-۶- وام رهنی با اوراق معکوس	۴-۷- مشارکت‌کنندگان بازار پول
۱۱۴	۷-۶- فروش اوراق رهنی	۴-۷-۱- خزانه‌ی ایالات متحده‌ی آمریکا
۱۱۴	۸-۶- اوراق بهادار با ضمانت وام‌های رهنی	۴-۷-۲- فدرال رزرو
۱۱۴	۱-۸-۶- اوراق انتقال وام‌های رهنی	۴-۷-۳- بانک‌های تجاری
۱۱۵	۲-۸-۶- قرارداد وام رهنی (CMO)	۴-۷-۴- صندوق‌های مشترک سرمایه‌گذاری بازار پول
۱۱۵	۳-۸-۶- اوراق قرضه با پشتوانه وام‌های رهنی	۴-۷-۵- کارگزاران و معامله‌گران
۱۱۶	خلاصه فصل ششم	۴-۷-۶- سایر مؤسسات مالی
۱۱۷	سوالات چند گزینه فصل ششم	۴-۷-۷- افراد سرمایه‌گذار
۱۱۸	پاسخ تشریحی فصل ششم	خلاصه فصل چهارم
۱۴۶	۱-۲-۹- مشکل دارایی / بدهی نهادهای سپرده پذیر	سوالات فصل چهارم
۱۴۷	۲-۲-۹- خطر تأمین مالی	فصل هفتم: بازار سهام
۱۴۷	۳-۲-۹- مسائل نقدینگی	۷-۱- اوراق بهادار بازار سهام
۱۴۷	۳-۹- بانک‌های تجاری	۷-۲- سهام عادی
۱۴۷	۱-۳-۹- خدمات	۷-۲-۱- سود تقسیمی
		۷-۲-۲- مطالبات باقیمانده

۱۴۸	۳-۲-۹- تأمین مالی بانک	۱۲۱	۳-۲-۷- مسئولیت محدود
۱۴۸	۳-۲-۹- سپرده‌ها	۱۲۱	۴-۲-۷- حق رای
۱۵۰	۴-۳-۹- سایر وام‌های غیر سپرده	۱۲۲	۳-۷- سهام ممتاز
۱۵۰	۵-۳-۹- دارایی‌ها	۱۲۲	۱-۳-۷- محاسن سهام ممتاز
۱۵۰	۴-۹- بانک‌های پس انداز	۱۲۳	۲-۳-۷- معایب سهام ممتاز
۱۵۰	۵-۹- اتحادیه‌های اعتباری	۱۲۳	۴-۷- بازارهای اولیه و ثانویه سهام
۱۵۱	خلاصه فصل نهم	۱۲۴	۱-۴-۷- بازارهای اولیه
۱۵۲	سوالات فصل نهم	۱۲۵	۲-۴-۷- بازارهای ثانویه
۱۵۲	پاسخ تشریحی فصل نهم	۱۲۶	خلاصه فصل هفتم
۱۵۳	فصل دهم: نهادهای بازار اوراق بیدار	۱۲۷	سوالات فصل هفتم
۱۵۳	۱-۱۰- نهادهای بازار اوراق قرضه	۱۲۹	پاسخ تشریحی فصل هفتم
۱۵۳	۲-۱۰- مؤسسات یا بانک‌های سرمایه‌گذاری	۱۳۱	فصل ۸: بازار اوراق مشتق
۱۵۴	۳-۱۰- کارگزاران	۱۳۱	۱-۸- ابزارهای مشتق
۱۵۴	۴-۱۰- معامله‌گران	۱۳۲	۲-۸- بازارهای آتی
۱۵۴	۵-۱۰- بازار سازها	۱۳۲	۳-۸- قرارداد آتی
۱۵۵	۶-۱۰- بورس اوراق بیدار	۱۳۲	۱-۳-۸- بازار قرارداد آتی
۱۵۵	۱-۶-۱۰- وظایف و مقررات بورس اوراق بیدار	۱۳۲	۴-۸- پیمان آتی
۱۵۶	۷-۱۰- نهادها و مؤسسات رتبه بندی اوراق بیدار	۱۳۳	۱-۴-۸- بازار پیمان آتی
۱۵۶	۸-۱۰- بازار اولیه	۱۳۴	۲-۴-۸- الزام حداقل سپرده در پیمان‌ها
۱۵۶	۹-۱۰- بازار ثانویه	۱۳۵	۵-۸- اوراق اختیار معامله
۱۵۶	۱۰-۱۰- بازار سوم: بازارهای خارج از بورس	۱۳۵	۱-۵-۸- قیمت برگ اختیار معامله
۱۵۷	۱۱-۱۰- بازار ۴: بازار معاملات بدون واسطه	۱۳۵	۲-۵-۸- انواع برگ اختیار معامله
۱۵۸	خلاصه فصل دهم	۱۳۶	۳-۵-۸- بازار اوراق اختیار معامله
۱۵۹	سوالات فصل دهم	۱۳۶	۶-۸- قرارداد تاخت
۱۵۹	پاسخ تشریحی سوال فصل دهم	۱۳۷	۱-۶-۸- قراردادهای تاخت نرخ بهره
۱۶۱	فصل ۱۱: صندوق‌های سرمایه‌گذاری	۱۳۷	۲-۶-۸- قراردادهای تاخت نرخ ارز
۱۶۱	۱-۱۱- صندوق‌های سرمایه‌گذاری	۱۳۷	۳-۶-۸- بازارهای تاخت
۱۶۱	۱-۱-۱۱- صندوق‌های سرمایه‌گذاری	۱۳۷	خلاصه فصل هشتم
۱۶۱	۲-۱-۱۱- تقسیم‌بندی صندوق‌های سرمایه‌گذاری از نظر نوع سرمایه	۱۳۹	سوالات فصل هشتم
۱۶۲	۳-۱-۱۱- صندوق‌ها از حیث ابزارهای سرمایه‌گذاری	۱۴۱	پاسخ تشریحی فصل هشتم
۱۶۴	۴-۱-۱۱- اهداف صندوق‌های سرمایه‌گذاری	۱۴۳	بخش سوم: واسطه‌های مالی
۱۶۵	۵-۱-۱۱- بازده سرمایه‌گذاران از مالکیت صندوق‌های مشترک سرمایه‌گذاری	۱۴۵	فصل ۹: نهادهای سپرده پذیر
۱۶۶	پاسخ تشریحی سوالات آزمون دکتری مالی ۹۲	۱۴۵	۱-۹- واسطه‌های مالی
۱۸۴	منابع	۱۶۶	۶-۱-۱۱- هزینه‌های صندوق مشترک سرمایه‌گذاری
۱۸۹		۱۶۶	۷-۱-۱۱- صندوق سرمایه‌گذاری با کارمزد در مقابل صندوق‌های بدون کارمزد
		۱۶۶	مشترک سرمایه‌گذاری
		۱۶۶	۸-۱-۱۱- مخارج عملیاتی صندوق‌های مشترک سرمایه‌گذاری
		۱۶۷	
		۱۶۸	۹-۱-۱۱- صندوق‌های سرمایه‌گذاری پوششی
		۱۶۸	۱۰-۱-۱۱- انواع صندوق‌های سرمایه‌گذاری پوششی
		۱۶۸	۱۱-۱-۱۱- کارمزد صندوق سرمایه‌گذاری پوششی

۱۶۹	۱۱-۱۲- صندوق سرمایه‌گذاری پوششی بیرونی
۱۶۹	۱۱-۱۳- قوانین مربوط به صندوق سرمایه‌گذاری پوششی
۱۶۹	۱۱-۲- شرکت‌های مالی
۱۶۹	۱۱-۲-۱- نهادهای مالی دولتی
۱۷۱	خلاصه فصل یازدهم
۱۷۲	سوالات فصل یازدهم
۱۷۳	پاسخ تشریحی فصل یازدهم
۱۷۵	فصل ۱۲: نهادهای قراردادی پس انداز
۱۷۵	۱۲-۱- صندوق‌های بازنشستگی
۱۷۵	۱۲-۲- تقسیم‌بندی صندوق‌ها
۱۷۶	۱۲-۲-۱- صندوق بازنشستگی با مزایای مشخص
۱۷۷	۱۲-۲-۲- صندوق بازنشستگی با سهم تعیین شده کارفرما
۱۷۸	۱۲-۳- انواع صندوق‌های بازنشستگی خصوصی
۱۷۸	۱۲-۳-۱- طرح K و طرح B
۱۷۸	۱۲-۳-۲- حساب بازنشستگی فردی
۱۷۸	۱۲-۳-۳- طرح کیو
۱۷۹	۱۲-۴- صندوق‌های بازنشستگی عمر
۱۷۹	۱۲-۴-۱- صندوق‌های بازنشستگی دولتی
۱۷۹	۱۲-۴-۲- صندوق‌های بازنشستگی دولتی مرکزی
۱۷۹	۱۲-۵- شرکت‌های بیمه
۱۷۹	۱۲-۵-۱- شرکت‌های بیمه عمر
۱۸۰	۱۲-۵-۲- بیمه اموال و حوادث
۱۸۱	خلاصه فصل دوازدهم
۱۸۱	سوالات گزینه ای فصل دوازدهم
۱۸۱	پاسخ تشریحی دوازدهم
۱۸۳	سوالات آزمون دکتری مالی سال ۹۲